

Publicacions

Can Moianès 1

A l'abril del 1931, la caiguda de la Dictadura del general Miguel Primo de Rivera i el descrèdit de la Monarquia havien possibilitat la proclamació de la II República Espanyola.

S'havia creat una gran esperança en aquest nou model polític per aconseguir treure el país del seu històric endarreriment.

Els anys que van des de 1931 al 1936 es van convertir, però, en el fidel reflex de les contradiccions de la societat espanyola. D'un costat, molts demanaven un canvi social i econòmic profund que acabés definitivament amb el poder oligàrquic a Espanya. De l'altre, aquest mateix poder, recolzat per l'exèrcit i per l'església, lluitava per defensar la seva posició privilegiada.

Refugi Moianès 2

La primavera de 1938, l'Ajuntament de Tona va fer una crida per treballar en el futur del camp d'aviació de Tona.

Es fa saber: Que demà, a les vuit del matí, tots els homes, no compresos en les lleves mobilitzades, dels 18 als 50, deuran presentar-se amb pics, pales o aixades, als Plans de can Moianès de Balenyà, per efectuar treballs d'explanació. També deuran portar-si els carros-volquet, arades i altres eines utilitzables, com i també els animals de peu rodó o forcat, que hi hagin en aquest terme municipal. Tona, 15 d'abril de 1938. Signat, l'Alcalde, Joan Vilaseca.

Refugi Trabau 1

Al començament de la guerra el front era una cosa llunyana. Les patrulles d'avions republicans vigilaven la costa cercant la presència de vaixells enemics.

Però el 13 de febrer de 1937 es van produir els dos primers bombardejos més greus de

Barcelona des del vaixell italià Eugenio di Savoia i l'arribada d'aviació italiana des de les Balears. La situació havia canviat dramàticament: la rereguarda era front!

Un altre gir dramàtic va ser el desenllaç de la batalla de Terol. La derrota republicana va significar l'atac a Lleida i una penetració de les forces de Franco cap al Mediterrani.

Refugi Trabau 2

Ens trobem ara al refugi elemental Trabau 2; el refugi que delimita el camp d'aviació pel nord.

Els primers dies de l'any 1939 van ser de gran trasbals. Quasi diàriament arribaven males notícies i constantment comunicats de mobilitzacions de lleves i la situació és va agreujar després del bombardeig de Vic i Manlleu.

El 20 de gener de 1939 es va bombardejar Vic i Manlleu. El tercer bombardeig va ser el dia 22 de gener, amb bombes que van caure sobre els Saits (la Rambla Hospital de Vic). En van seguir d'altres, i el darrer bombardeig produït a la comarca d'Osona va tenir lloc precisament a Balenyà, el 25 gener del 1939, a dos quarts d'una del migdia a l'Era de la Fàbrica, amb el balanç d'un nen de 10 anys mort.
